

Warszawa, 30 września 2010 roku

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ZSR/500/23/2010/AP

**Szanowny Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Minister Sprawiedliwości**

Szanowny Panie Ministrze,

W kontekście sprawy przedstawionej Panu Ministrowi w piśmie z dnia 27 września 2010 roku, dotyczącej małoletnich braci [REDACTED], pragnę zwrócić uwagę na problematykę wykonalności postanowień Sądów Opiekuńczych wydawanych w trybie zabezpieczenia.

Z istoty orzeczeń Sądów wydanych na podstawie art. 730¹ i nast. Kodeksu postępowania cywilnego w związku z art. 109 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego wynika konieczność pilnego zabezpieczenia sytuacji dziecka. Skoro stwierdza się okoliczności uzasadniające tezę o zagrożeniu dobra małoletniego, to reakcja organu procesowego winna być natychmiastowa. Właśnie takiego sprawnego działania ze strony Sądu zabrakło w opisaney przeze mnie sprawie braci [REDACTED]. Wprawdzie formalnie sytuacja chłopców była zabezpieczona, to jednak nie doszło do wykonania postanowienia o umieszczeniu małoletnich poza środowiskiem rodzinnym.

Z mojego doświadczenia wynika, że niestety mają miejsce sytuacje, gdy dobro dziecka jest zagrożone pod opieką rodziców. Dobrą praktyką jest więc nadawanie klauzuli natychmiastowej wykonalności wszystkim postanowieniom o zabezpieczeniu, gdy Sąd stwierdza okoliczności wskazane w art. 109 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Wydają się, że tylko wówczas dochodzi do zagwarantowania bezpieczeństwa małoletniego.

Uważam, że brak reakcji Sądu w postaci stosownych zarządzeń wykonawczych do postanowień wydanych w trybie art. 730¹ i nast. Kodeksu postępowania cywilnego stanowi zaprzeczenie instytucji zabezpieczenia. Mój głęboki sprzeciw budzą sytuacje, w których orzeczenia Sądów w przedmiocie zabezpieczenia nie są natychmiast wykonywane, a dzieci stają się ofiarami kolejnych aktów przemocy.

Zwracam się zatem do Pana Ministra z prośbą o uwzględnienie podniesionej przeze mnie argumentacji i stosownie do art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.) o podjęcie działań zmierzających do zagwarantowania sprawnej egzekucji orzeczeń wydanych w trybie zabezpieczenia w związku z art. 109 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Z wyrazami szacunku
Marek Jankowski

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI

Al. Ujazdowskie 11
00-950 WARSZAWA Skr. Pocz. 33
Centrala tel. 52-12-888

Warszawa, dnia 10.11.2010 r.

DSP – VI – 5007 – 71/10

Do nr ZSR/075/15/2010/AP

Pan

Marek Michalak

Rzecznik Praw Dziecka

Odpowiadając na pisma z dnia 27 i 30 września 2010 r. dotyczące sytuacji małoletnich braci Rafała i Kacpra Lewandowskich, uprzejmie informuję, że Departament Sądów Powszechnych przeprowadził analizę akt o sygn.: VI Nmo 111/10, VI Nsm 276/10, V Nmo 372/10, V Nmo 363/10, V Nmo 432/10 prowadzonych przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy.

Z akt tych wynika, że w dniu 19 kwietnia 2010 r. Polski Komitet Pomocy Społecznej Centrum Pomocy dla Bezdomnych Kobiet i Matek z Dziećmi w Bydgoszczy przesłał do VI Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Bydgoszczy pismo z dnia 14 kwietnia 2010 r. o wgląd w sytuację małoletnich Rafała Lewandowskiego ur. 16 czerwca 2006 r. i Kacpra Lewandowskiego ur. 20 lutego 2008 r. Sprawa ta została zarejestrowana pod sygn. akt VI Nmo 111/10.

Zlecony dniu 28 kwietnia 2010 r. w terminie 7 dni wywiad kuratora na okoliczności sytuacji materialnej, bytowej oraz rodzinnej, wskazania, czy istnieje konieczność pozbawienia lub ograniczenia matce władzy rodzicielskiej i umieszczenia małoletnich w placówce opiekuńczo – wychowawczej wpłynął do sądu dopiero w dniu 18 maja 2010 r.

Dnia 20 maja 2010 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy wydał postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia poprzez umieszczenie na czas trwania postępowania małoletnich Rafała Łukasza Lewandowskiego i Kacpra Adriana Lewandowskiego w placówce opiekuńczo – wychowawczej lub zawodowej rodzinie zastępczej. Tego samego dnia odpis orzeczenia został przesłany faxem Miejskiemu Ośrodkowi Pomo-

cy Społecznej w Bydgoszczy celem wskazania stosownej placówki, zaś sprawa została przekazana do Sądu Okręgowego w Bydgoszczy celem dołączenia do sprawy rozwodowej.

Zgodnie z § 15 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych (Dz.U. 2007, Nr 201, poz. 1455) do placówki dziecko kieruje powiat właściwy ze względu na jego miejsce zamieszkania, posiadający miejsce w tej placówce.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy wskazał miejsce dla małoletnich w placówce opiekuńczo - wychowawczej dopiero pismem z dnia 23 czerwca 2010 r. (data wpływu do sądu - 28 czerwca 2010 r.). Okres oczekiwania na miejsce w placówce był uzależniony od decyzji organów samorządowych, jednak nawet po uzyskaniu skierowania dla małoletnich nie podjęto działań zmierzających do wykonania orzeczenia z dnia 20 maja 2010 r.

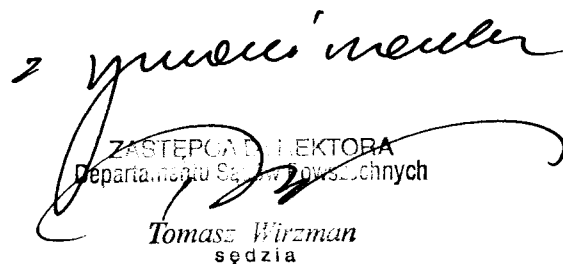
Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości występujące w toku postępowania, Departament Sądów Powszechnych zwrócił się do Prezesa Sądu Okręgowego w Bydgoszczy o zbadanie sprawy, wskazanie przyczyn beczynności w wykonaniu orzeczenia o udzieleniu zabezpieczenia i złożenie stosownych wyjaśnień.

Wyniki tych ustaleń zostaną przedstawione niezwłocznie po ich uzyskaniu.

Odnośnie poruszonej w piśmie z dnia 27 września 2010 r. kwestii nie nadania postanowieniu klauzuli wykonalności uprzejmię informuję, że z istoty postępowania zabezpieczającego wynika, iż postanowienia nawet nieprawomocne są natychmiast wykonalne i nie jest możliwe nadawanie tym orzeczeniom rygoru, czy klauzuli natychmiastowej wykonalności. Wniesiony przez stronę środek odwoławczy nie wstrzymuje wykonania orzeczenia, gdyż postanowienie wydane w trybie zabezpieczenia jest wykonalne z chwilą jego wydania.

Zgodnie z treścią 578 k.p.c. postanowienia sądu opiekuńczego są skuteczne i wykonalne z chwilą ogłoszenia, a gdy ogłoszenia nie było, z chwilą ich wydania.

Czas trwania postępowania od złożenia przez uczestniczkę postępowania zażalenia do jego rozpoznania, nie miał zatem wpływu na niewykonanie postanowienia z dnia 20 maja 2010 r.

ZASTĘPCA D. LEKTORA
Departamentu Sądów Powszechnych
Tomasz Wirzman
sędzia